

via epost

NVE konsesjonsavdelingen
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo
Norge

Att: Jakob Fjellanger

Vår ref: 2019.0180

Deres ref: 201836332-6 kv/jfj

Dato: 1. mars 2019

REGULERING AV GANGÅSVATNET I SKJENALDVASSDRAGET. VARSEL OM MULIG OMGJØRING AV KONSESJON

1. INNLEDNING

Vi viser til NVEs brev av 25. januar 2019 vedr. varsel om mulig omgjøring av konsesjonen for regulering av Gangåsvatn i Skjenaldvassdraget. Svarfristen som ble gitt oss var 1. mars 2019. Dette svaret anses derfor for å være rettidig.

Vi vil i det følgende gi en oppdatering på situasjonen i vassdraget og hvilke tiltak som er – og foreslås – iverksatt av CHR SALVESEN & CHR THAMS'S COMMUNICATIONS AKTIESELSKAB («CSCTCA»). Vi vil også kommentere kravene som er fremsatt i saken, samt besvare de spørsmål NVE har reist i forbindelse med kjøringen av Skjenaldfossen kraftverk.

2. BESKRIVELSE AV KRAFTVERKENE TIL CSCTCA OG SITUASJONEN I VASSDRAGET

Som kjent eier og drifter CSCTCA to kraftverk i Skjenaldvassdraget; Skjenaldfossen kraftverk og Sølbergfallet kraftverk.

Skjenaldfossen kraftverk ble i 2016 oppgradert og fikk montert nye aggregater. På turbinene er det nå montert omløpsventiler som åpnes automatisk når begge aggregatene stanser. Skjenaldelva blir derfor aldri tørrlagt ved stans slik den kunne bli tidligere ved brå nedstengning og lukene ikke var åpnet på forhånd. Lukene i inntaksdam blir automatisert og det er montert nivåsensorer i inntaket for å styre driften.

Sølbergfallet kraftverk er pt. ikke planlagt fornyet, men det pågår en del vedlikehold for å kunne fortsette driften med dagens utstyr. Blant annet er ny nettilknytning etablert med jordkabel. Lukene i inntaksdam blir automatisert – mot manuell drift tidligere. Det er nivåsensor i inntaket.

Hva gjelder selve Gangåsvatnet er NVE kjent med de tiltak som foreløpig er iverksatt. Som vist til i brev av 12. november 2018 ble det avholdt et møte i oktober 2018 mellom CSCTCA og Stokkhaugen Hytteforening, Gangåsvatnet fiskelag og andre berørte parter. Det ble i møtet presisert fra deltakernes side at vannstanden som måles ved inntaket ikke er

Bekk og Strøm AS

Bentsjord Kraft AS

Borgåna Kraft AS

Chr Salvesen & Chr Thams's
Communications Aktieselskap

Holdalbekk Kraft AS

Lindåna Kraft AS

Kaldåna Kraft AS

Kortelva Kraft AS

Kvævebekken AS

Mannfjellelva Kraft AS

Melen Kraft AS

Skjersfossane Kraft AS

Skipelandsfossen Kraft AS

representativ for vannstanden lenger oppe i magasinet. Det ble også fremhevet at det tidligere var målestaver utenfor Halstenbekken og utenfor Sæterbekken men at disse i dag er borte, trolig råtnet bort.

For å kunne nærmere undersøke oppstuvningseffekten og evt. størrelsen på denne, samt etterkomme NVEs og møtedeltakernes ønske om ytterligere målepunkt, ble det etablert en elektronisk målestasjon i nærheten av campingplassen. Målestasjonen har vært i drift siden før jul.

Målingene som så langt er gjort, viser en forskjell på ca. 6 cm. når det er drift/åpne luker. Ut fra den kjennskap CSCTCA i dag besitter, kan forskjellen trolig forklares med innsnevringen under Osebrua. Vi har imidlertid behov for noe mer tid/lengre måleperiode for å konkludere endelig i dette spørsmålet – hvilket også var bakgrunnen for at CSCTCA i brev av 12. november 2018 ba NVE om at saken ble stilt i bero til høsten/ vinteren 2019.

Det har også vært avholdt et møte mellom Gangås fiskelag og CSCTCA (20. februar 2019). Temaet på møtet var særlig manøvreringen av vannet, nivåer gjennom sesongen samt vassdragets økologiske tilstand. Vi vedlegger i den forbindelse CSCTCAs driftsmål for reguleringen av Gangåsvatnet (vedlegg 1) og Gangås fiskelags anbefalinger/ønsker med bakgrunn i møtet (vedlegg 2). Fiskelagets anbefalinger er at vannet bør reguleres på kote 153 etter at snøsmeltingen er ferdig ca. 15 mai og frem til ca. 1. oktober. Det anbefalte nivået er inntegnet i vedlegg 1.

3. KJØREMØNSTERET/MANØVRERINGEN AV GANGÅSVATN – SAMT FORBEDRINGSTITAK

Med bakgrunn i manøvreringsreglementet fra 1922 (vedlegg 3) har vannet i årtier og frem til d.d. stort sett vært kjørt med samme mønster og nivåer: Man har fylt magasinet fra oktober til ut i januar opp mot HRV, for så å kjøre jevnt ned mot LRV fra januar til mars. Så har man fylt magasinet ved snøsmeltingen i april til tidlig mai. Deretter har man kjørt ned fra ca. kote 153,5 til sommernivå kote 152,2 i løpet av mai/juni. Med unntak av naturlige avvik av flom og tørke (som i fjor), samt sjeldnere vedlikehold på anleggene, har man holdt nivået på kote 152,2 +/- 30 cm.

Driftens mål i vedlegg 2 for kjøremønster er basert på historikk og resulterer i liten eller ingen endring. Men dersom man følger Gangås fiskelags ønske – dvs. å ha nivået sommerstid på snitt kote 153,0 – vil dette være ca. 80 cm høyere enn tidligere snitt.

For CSCTCA vil en slik endring trolig ha begrenset økonomisk konsekvens og er således akseptabel. Det vil imidlertid gi en økt flomfrekvens i Skjenaldselva og hertil økt erosjon og fare for ras. Som kjent er Gjølme et utsatt sted for leirskred, jfr dødsulykken nylig. Vi ønsker ikke å ta ansvar for slik økt risiko og en heving bør først skje etter at NVE's fagavdeling har gitt sin uttalelse og råd.

Hevingen til snitt kote 153 gir best miljøgevinst og bedrer adkomst for brukerne i sesongen (herunder blant annet lettere utsetting av båter). Men selv en heving til 152,5 som vi vil foreslå nå i første omgang, vil hjelpe.

En videre heving mener vi så må skje trinnvis etter evaluering, og NVE's anbefalinger/vilkår.

Med nye sensorer og automatiserte luker vil det i fremtiden være enklere å overvåke og styre nivået i Gangåsvatnet iht. et avtalt mønster / mål.

4. SÆRLIG OM MELDTE AVVIK SOMMEREN 2018

Sommeren 2018 var som kjent ekstrem tørr og kraftverkene stod i lang periode. CSCTCA tappet mer gjennom omløpsventilen i Skjenaldfossen kraftverk enn tilsiget i vassdraget, noe som medførte at Gangåsvatnet sank fra normalnivået om sommeren og ned mot LRV. Tidligere ville Skjenaldselva kunne blitt tørr i en slik situasjon, men omløpsventil og dertil tapping gjorde at situasjonen for fisken i Skjenaldselva var tilfredsstillende etter forholdene.

Konsekvensen ble dog at inngangen til beverhytten på Svorkmyra ble synlig. Slik CSCTCA bedømmer dette var det imidlertid ingen fare for beveren. Det er midtvinters med streng kulde at beveren får problemer dersom åpningen blottlegges. Det gjør den ikke med CSCTCAs kjøremønstre. Vi vedlegger også et bilde (vedlegg 4) som viser at beveren har tilpasset seg kjøremønsteret; inngangen er laget på ca. kote 152,0 og normalt dykket. Da bildet ble tatt var nivået ca. kote 151,7.

5. DRIFTEN AV SKJNALDFOSSEN KRAFTVERK – EFFEKTKJØRING

Det er fra CSCTCAs side ikke planlagt endring i kjøringen av kraftverket. Planen er således å drifte kraftverket som tidligere, dvs. uten effektkjøring. Vårt driftsmål bekrefter også dette. Man produserer tilsiget gjennom stasjonene og magasinerer smeltevannet om våren og nedbøren senhøstes.

6. OPPSUMMERING

Etter CSCTCAs oppfatning vil å tilstrebe driftsmålet fortsatt gi et kjent og forutsigbart nivå i Gangåsvannet og vassdraget. Det kan ikke anses som en større endring etter vårt skjønn.

Å heve nivået om sommeren til mellom 152,5 – 153 m vil gi økt miljøgevinst og bedre forhold for brukerne, og er kun en liten endring ut fra historikk. Endringen ligger godt innenfor gjeldene manøvreringsreglement.

Økte miljøgevinster ved økning av vannstanden vil blant annet være bedre beite for fisk, hekkende fugl (spesielt lom) får kortere vei til vannet, beverhytters inngang forblir våte samt at strandsonen blir mer estetisk ved at den brune randen rund vannet reduseres i sommerhalvåret.

Å gå helt opp til kote 153 bør først skje etter at konsekvens av økt flomfrekvens er vurdert av sakkyndige, og fått en aksept/tilrådning. Vi vil være villige til å gå opp til 152,5 nå i sommer, om NVE ikke fraråder det.

Nye omløpsventiler, automatiserte luker og nivåsensorer gjør oss i stand til å overvåke og styre anleggene på en langt bedre måte enn tidligere. Skjenaldelva har også fått bedre forhold for anadrom fisk ved de nye omløpsventilene og styring av lukene. Nivået i Gangåsvannet kan dessuten reguleres bedre om våren slik at man i reir- og klekkefasen i større grad kan redusere antall ganger vannet vil stige ved flom.

Basert på ovennevnte gjennomgang mener CSCTCA at det ikke er grunnlag for en omgjøring av konsesjonen iht. vannressursloven § 28. De tiltak CSCTCA har iverksatt og foreslår å iverksette utgjør forbedringer i miljøet i vassdraget og som vi mener imøtekommer de krav som er stilt fra berørte parter. Det presiseres også at CSCTCA fortsatt er åpen for videre dialog med brukerne om eventuell ytterligere optimalisering.

Dersom NVE til tross for dette faktisk skulle mene at det er grunnlag for en omgjøring av konsesjonen anmoder CSCTCA på ny om at saken stilles i bero i den periode som er forslått i brev av 12. november 2018 – slik at man får et bedre grunnlag for å vurdere de iverksatte målingene av vannstandsvariasjonen i Gangåsvatnet.

Dersom NVE har ytterligere spørsmål eller behov for supplerende dokumentasjon/informasjon vil CSCTCA på kort varsel bidra med dette. Dersom det er ønskelig med en befaring – eventuelt et møte for å gjennomgå saken i ytterligere detalj – vil CSCTCA stille på dette på kort varsel.

Med vennlig hilsen

Carl Fredrik Lehland
Styreleder
Chr. Salvesen & Chr. Thams's Communications Aktieselskab

- Vedlegg:
1. Driftsmål med fiskelagets ønske.
 2. Fiskelagets notat etter møte 20.02.19
 3. Gjeldene manøvreringsreglement.
 4. Bilde fra beverhytta på Svorkmyra 17.07.2018

Kopi til:

Advokatfirmaet Krogstad ANS
Fylkesmannen i Trøndelag
Gangåsvatnet Fiskelag v/Lars Metlid
Naturvernforbundet i Orklaregionen
Orkdal kommune
Stokkhaugen Hytteforening
Vannområde Orkla v/Marte Turtum